

MALTA

**QORTI TAL-APPELL
(Kompetenza Inferjuri)**

**ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF**

Seduta tat-12 ta' Ġunju, 2020

Appell Inferjuri Numru: 154/2018 LM

**Paul u Domenica Portelli bin-numri tal-karti tal-identità 805750M
u 202253M rispettivament
(l-appellati)**

vs.

**GlobalCapital Financial Management Limited (C 30053)
(l-appellanta)**

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mis-socjetà intimata, hawnhekk “l-appellanta” **GlobalCapital Financial Management Limited**, mid-deċiżjoni mogħtija fit-18 ta' Settembru, 2018, [minn issa 'l quddiem “id-deċiżjoni appellata”], mill-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji [minn issa 'l quddiem “l-

Arbitru”], li permezz tagħha ddecieda dwar l-ilment tar-rikorrenti, hawnhekk “l-appellati”, **Paul u Domenica konjuġi Portelli**, kif ġej:

“Għal dawn ir-raġunijiet kollha l-Arbitru jiddeciedi li l-ilment huwa wieħed ġust, ekwu u raġonevoli fiċ-ċirkostanzi partikolari tal-każ u qed jilqgħu sakemm dan huwa kompatibbli ma’ din id-deċiżjoni.

F’każ ta’ bejgħ ħażin ta’ prodott il-kumpens li għandu jingħata lill-ilmentatur għandu, kemm jista’ jkun, ikun dak li oriġinarjament investa imnaqqas minnu kwalunkwe rikavat li jkun irċieva. L-ilmentaturi investew is-somma ta’ €35,000 (fn. 20 A Fol 35, 38.), u rċewew l-ammont ta’ €5,433.71 (fn. 21 Cheques esebiti mill-provditur tas-servizz a fol 295-303). Għalhekk it-telf li ġarrbu kien ta’ €29,566.29.

Għaldaqstant, ai termini tal-Artikolu 26(3)(c)(iv) tal-Kap. 555 tal-Liġijiet ta’ Malta, l-Arbitru qed jordna lil GlobalCapital Financial Management Limited tħallas lill-ilmentaturi s-somma ta’ disa u għoxrin elf, ħames mija u sitta u sittin Euro u disa’ u għoxrin ċenteżmu (€29,566.29).

Bl-imgħax legali mid-data ta’ din id-deċiżjoni sad-data tal-ħlas effettiv.

L-ispejjeż ta’ dan il-każ huma għall-provditur tas-servizz.”

Fatti

2. Il-fatti ta’ din il-kawża jirrigwardaw servizzi finanzjarji rezi mill-appellanta lill-appellati, konsistenti f’parir dwar investiment f’prodott magħruf bl-isem *Lifemark S.A. Secure Income Bond Issue 4* [minn issa ’l quddiem “il-prodott”] u x-xiri tal-prodott f’isem l-appellati fis-somma ta’ €35,000. Sussegwentement ġew istitwiti proċeduri ta’ stralċ ġewwa r-Renju Unit kontra s-soċjetà estera *Keydata Investment Services Ltd* operata mill-entità estera *Keydata International* u l-appellati rċewew biss is-somma ta’ €5,433.71 *tramite* l-appellanta għas-saldu tal-kapital investit minnhom.

Mertu

3. L-appellati istitwew proċeduri quddiem l-Arbitru permezz tal-preżentata ta' ilment fejn talbu li tintradd lura lilhom mingħand l-appellanta s-somma ta' ħamsa u tletin elf Euro (€35,000) li huma kienu investew mal-provditur tas-servizzi finanzjarji fl-investiment *Lifemark SA - Secure Income Bond Issue 4*, u dan flimkien mal-ispejjeż.

4. L-appellanta wiegħbet għall-ilment billi fl-ewwel lok eċċepiet il-preskrizzjoni a tenur tal-paragrafu (f) tal-artikolu 2156, l-artikolu 2153 u l-artikolu 1222 tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta, u fir-rigward tal-mertu li d-dikjarazzjoni tal-appellati dwar in-negliġenza tagħha meta din provdietet is-servizz finanzjarju tagħha, kienet infondata fil-fatt u fid-dritt.

Id-Deciżjoni Appellata

5. L-Arbitru wasal għad-deċiżjoni appellata wara li għamel is-segventi konsiderazzjonijiet:

Eċċezzjonijiet Preliminari:

L-ewwel tlett eċċezzjonijiet jirrigwardjaw il-preskrizzjoni u l-provditur jikkwota l-Artikoli 1222, 2153 u 2156(f) tal-Kodiċi Ċivili.

Dwar il-preskrizzjoni a bażi tal-Artikolu 1222(1) tal-Kodiċi Ċivili, il-liġi tipprovdi li:

“L-azzjoni għal rexxissjoni minħabba vjolenza, żball, għemil doluż, stat ta' interdizzjoni, jew nuqqas ta' età, taqa' bil-preskrizzjoni egħluq sentejn (2). Dan

jgħodd ukoll għar-rexissjoni ta' obligazzjonijiet mingħajr kawża, jew magħmulin fuq kawża falza."

Din il-preskrizzjoni ma tapplikax għal dan il-każ għaliex mhux qed issir talba għal rexxissjoni ta' obligazzjoni minħabba vjolenza, zball, eċċ., kif jindika dan l-artikolu tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta.

Għalhekk din l-eċċezzjoni qed tiġi miċħuda.

Dwar l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni a bażi tal-Artikolu 2153 tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta, irid jingħad li r-relazzjoni bejn il-partijiet hija waħda kuntrattwali kif jirżulta ampjament mill-File Note, u mill-fatt li l-provditur tas-servizz kien qed jagħti parir u jbiegħ prodott finanzjarju lill-ilmentaturi; u jidher b'mod ċar li nħolqot din ir-relazzjoni kuntrattwali bejn il-partijiet f'ambitu ta' tranzazzjoni kummerċjali bejn konsumaturi u provditur tas-servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji liema provditur kien liċenzjat mill-MFSA biex joffri dan is-servizz.

*Il-preskrizzjoni akwiljana tista' tiġi invokata biss fejn l-obbligazzjoni tkun indipendenti minn xi forma ta' relazzjoni kuntrattwali kif deċiż f'diversi sentenzi tal-Qrati tagħna, fosthom, fis-sentenza tal-Prim'Awla tal-Qorti Civili fl-ismijiet: **Roland Darmanin Kissaun vs GlobalCapital Financial Management Ltd.** deċiża fl-1 ta' Ġunju 2017.*

Għalhekk din l-eċċezzjoni hija insostenibbli.

Dwar l-eċċezzjoni a bażi tal-Artikolu 2156 (f) tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta irid jingħad li l-provditur tas-servizz ma għab l-ebda prova lanqas dwar din l-eċċezzjoni. L-uniku xhud tal-provditur tas-servizz kien Michael Schembri, li fl-affidavit tiegħu u fil-kontroezami quddiem l-Arbitru ma jsemmi xejn dwarha. L-unika referenza għall-preskrizzjoni li ssir mill-provditur tas-servizz hija fin-nota ta' sottomissjonijiet tiegħu (fn. 1 A Fol 327 35 seq), li fiha innifisha mhi l-ebda prova u, għalhekk, l-Arbitru jista' jiċċadha u jieqaf hawn għaliex min iressaq l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni irid jippruvaha u dan il-provditur tas-servizz ma għamlux.

Imma għal kull buon fini anke dak li jintqal fin-nota ta' sottomissjonijiet ma jregix għaliex jindika l-perijodu li minnha għandha tgħodd il-preskrizzjoni mid-data "tal-inkontru bejn ir-rappreżentant tas-soċjetà intimata u l-ilmentaturi u, cioè, mit-3 ta' Settembru 2008" (fn. 2 Ibid.).

Kif diġà kellu okkażjonijiet oħra jispjega l-Arbitru, dan huwa insostenibbli u illoġiku. Kieku l-ilmentaturi jieħdu passi legali mid-data tal-inkontru mal-provditur tas-

servizz, dan jakkuzahom b'intempestività, jekk mhux ukoll, b'vessatorjetà għaliex ħadd ma jkun jaf kif ser ikun l-andament tal-prodott. Hu prezunt li l-partijiet ikunu qed jaġixxu ma' xulxin in buona fede u ħadd ma jista' jfittex lil ħadd kapriċċjożament. F'dan il-qasam tas-servizzi finanzjarji ma jistgħux japplikaw normi li japplikaw għal oqsma oħra għax, speċjalment f'każi ta' investiment ta' flus, ħafna drabi ż-żmien jurik jekk l-investment ikunx sar tajjeb jew le u, normalment, meta l-prodott ma jkunx sejjer tajjeb.

Irid jingħad ukoll li f'dan il-każ, il-provditur tas-servizz baqa' jibgħat iċ-ċekkijiet ta' ħlas sa Jannar 2016, (fn. 3 A Fol 303) u kien proprju f'dik id-data li informa lill-ilmentaturi li dak kien l-aħħar ħlas. Il-pagamenti li saru anke f'dati qabel, jekk xejn, interrompew kwalunkwe preskrizzjoni li seta' kien hemm.

Barra minn hekk, fl-ittri li kien jibgħat il-provditur tas-servizz lill-ilmentaturi kien iżommhom imdendlin billi jgħidilhom li kien qed ikompli jsegwi żviluppi dwar il-każ għan-nom tagħhom (fn. 4 A Fol 299, 301). Ikun att żleali, jekk mhux ukoll ta' malafede, li l-ewwel provditur tas-servizz iwiegħed lill-klijent li ser ikompli jindaga dwar l-eżitu tal-prodott u, imbagħad, jeċepixxi l-preskrizzjoni li skont hu għandha tapplika minn ferm qabel.

Għal dawn ir-raġunijiet l-Arbitru qed jiċċad l-eċċezzjonijiet dwar preskrizzjoni.

FIL-MERTU

L-Arbitru jrid jiddeciedi dan l-ilment b'referenza għal dak li fil-fehma tiegħu huwa ġust, ekwu u raġonevoli fiċ-ċirkostanzi partikolari u merti sostantivi tal-każ (fn. 5 Kap. 555, Art 19(3)(b)).

Il-Verzjoni tal-Ilmentaturi

L-ilmentaturi jsostnu li wara li kienu bieġħu biċċa art riedu jinvestu l-flus x'imkien sabiex ikollhom introjtu. Kienu kellmu lil ċerta Lorraine, li kienet tahdem mal-provditur tas-servizz, u din investilhom flushom f'diversi prodotti u, minkejja li huma qalulha li minnhom iridu li jkollhom introjtu, dawn l-investimenti li nvestilhom fihom qatt ma tawhom xi forma ta' dħul. Huma qatt ma kienu investew qabel ma marru għand il-GlobalCapital. L-unika haħa li kienu jirċievu kien xi haġa mil-Lloyds.

Fit-3 ta' Settembru 2008, ikkuntattjawhom mill-GlobalCapital u qalulhom li l-investimenti kienu sejrjn lura u aħjar ipogġu flushom f'investiment aħjar.

L-ilmentaturi talbu li jieħdu flushom lura iżda l-provditur tas-servizz qalilhom li jekk jagħmlu hekk kienu jtilfu €10,000. Mentri jekk jerggħu jinvestuhom hemm çans kbir li jippreservaw il-kapital aħjar.

Il-konsulent finanzjarju tal-provditur kien Rodian Formosa, li kienu jafuh għaliex kien ġar tagħhom u qalulu li riedu investiment li jkollu l-kapital garantit, ikun fit-tul u jrendi dħul kultant żmien. Saħqu ma' Formosa li l-kapital riduh garantit u hu offriehom il-Lifemark Secure Income Bond. Huma anke l-isem tahom x'jifhmu li kien garantit u Formosa qalilhom li kellhom imorru tajjeb bih.

Għalkemm kienu ffirmaw l-Application Form fit-3 ta' Settembru 2008, din ma iffirmahiex Rodian Formosa, iżda iffirmaha xi ħaddieħor fid-19 ta' Settembru 2008, u dan ma kienx prezenti waqt il-laqgħa għax huma kellhom x'jaqsmu biss ma' Rodian Formosa.

Jgħidu wkoll li huma qatt ma ingħataw dokumenti u lanqas biss kienu jafu fejn marru flushom. Kien biss fl-2014, li ingħatatilhom kopja tal-Application Form u tal-File Note u dawn għaliex għamlu ilment bil-miktub lil GlobalCapital. Ħafna mid-dokumenti li ġew iffirmati mill-ilmentaturi kienu digà mimlija minn qabel mill-konsulent finanzjarju tal-provditur li qatt ma spjegalhom x'fihom u għal xiex kienu qed jiffirmaw.

Bdew jiriçievu xi çekkijiet wara li ġew infurmati li kienet qed issir likwidazzjoni tal-investiment u l-aħħar pagament irçevewh f'Jannar 2016. Meta irçevew din l-ittra tal-aħħar bdew jagħmlu minn kollox biex jikkuntattjaw lill-provditur tas-servizz, u anke marru fizikament l-uffiçju u, għalkemm talbu jiltaqgħu ma' xi Manager jew ikellmu lil Rodian Formosa, ir-Receptionist kienet tgħidilhom li ser tibgħatilhom l-informazzjoni hi u ma kellhomx għalfajn jinkwetaw. Qaltilhom li l-fund baqa' l-istess u li kienu ser jibagħtulhom aktar informazzjoni.

Kien hawn li kellmu lill-Avukat biex jagħmlu ilment quddiem l-Arbitru (fn. 6 A Fol 109-112 Affidavit ta' Paul Portelli). L-ilmentatrici, Domenica Portelli, ikkonfermat dan kollu fl-affidavit tagħha (fn. 7 A Fol 95-98).

Il-Verżjoni tal-Provditur tas-Servizz

L-uniku xhud li ġab il-provditur tas-servizz kien Michael Schembri, li ma kienx involut fil-bejgħ ta' dan il-prodott iżda xehed mill-file li sab. Huwa qal li l-provditur tas-servizz kien aġixxa ta' intermedjarju u mhux bħala prinçipal u eżekwixxa ordni ta'

ħaddieħor. Jibbaża l-każ fuq il-File Note tat-3 ta' Settembru 2008, (DOK E), u jgħid li din kienet xhieda ta' dak li ġara meta ingħata s-servizz u din kienet fi standard form kif anke permess mill-MFSA. Jgħid li din kienu jżommuha għal raġunijiet regolatorji u interni. Jgħid li l-ilmentaturi kienu midħla tal-investimenti finanzjarji u diġà kellhom prodotti oħra tal-investment u jgħid li dawk kellhom "risk factors".

A bażi tal-File Note jgħid li l-provditur tas-servizz kien indika diversi prodotti lill-ilmentaturi u li saret spjegazzjoni dwar il-prodott Lifemark mertu tal-ilment u ġew spjegati r-riskji abbinati miegħu, u bil-firma tagħhom fuq dan id-dokument l-ilmentaturi iddikjaraw li kienu jafu li l-investment jista' jitla' u jinżel u li jistgħu jirkupraw anqas mis-somma investita kif ukoll li l-passat mhux garanzija tal-futur.

Jgħid li mil-likwidazzjoni l-ilmentaturi irċewew is-somma ta' €5,434.62, skont dokumenti MS10 sa MS14. Fiż-żmien li sar l-investment, l-SIB ma kienx meqjus bħala wieħed soġġett għal riskju għoli (fn. 8 A Fol 124-125).

Il-Prodott

Dan il-prodott, il-Keydata International Secure Income Bond (SIB) (fn. 9 Dan il-prodott huwa indikat fuq il-File Note bħala Lifemark SA Secure Income Bond Issue 4. Il-brochure ġie ipprezentat a fol 54-61), kien ibbażat fuq negozju fil-pensjonijiet dwar il-ħajja fis-suq Amerikan. Min ħareġ dan il-prodott ippronunzja ruħu bl-aktar mod enfatiku u b'tipa kbira li jagħti qligħ ta' 7.5% kull sena fl-iSterlina u 7% fis-sena fid-Dollaru u l-Euro għall-perjodu ta' ħames snin.

L-SIB kien investment tal-kategorija asset-backed securities. Mingħajr ma wieħed joqgħod jidħol fid-dettall tal-istruttura legali (u kumplikata tiegħu), l-SIB kien jinvesti f'bonds (security bonds) li l-assi underlying tagħhom kienu poloz tal-assikurazzjoni fuq il-ħajja ta' individwi Amerikani.

Dan il-prodott, fost affarijiet oħra, falla għaliex l-analizi tal-aspettattiva tal-ħajja/mewt tal-life-assured ma kinetx korretta. Aktar ma wieħed idum ħaj, aktar irid idum iħallas premium biex il-polza tibqa' ħajja inkella tiflew fil-valur. Dan joħloq problema ta' likwidità biex tkompli ssostni finanzjarjament il-mudell kompost minn diversi poloz ta' assikurazzjoni fuq il-ħajja.

Dan kien riskju li ħafna analisti ma tawx kasu. Imma kien, fil-fatt, aspett importanti ħafna. Minħabba l-avvanzi fil-medicina, ħafna nies jibqgħu jgħixu għal żmien itwal u b'hekk il-premium irid idum jithallas għal numru ta' snin aktar.

Jekk l-analisti u nies professjonali li kellhom esperjenza biex janalizzaw dawn il-prodotti ma waslux għal dan, allura, lanqas wieħed jistenna li retail investors, bħalma huma l-ilmentaturi, kellhom ikunu f'qagħda li jagħmlu dan.

Apparti l-fatt ukoll li l-isem SECURE INCOME BOND jagħti lill-investitur bla esperjenza f'dawn it-tip ta' prodotti x'jifhem li l-investment huwa wieħed sikur u bla riskji, jew riskji baxxi u limitati. Dan anke xehduh l-ilmentaturi odjerni.

Jekk wieħed iħares lejn il-brochure tipiku tal-SIB jara li mal-ewwel faċċata, bi prominenza kbira, hemm rati tajba ta' dħul (Annual Income Over 5 Years), ritratt kbir ta' lighthouse (simbolu tas-sigurtà) u b'indikazzjoni ta' x'inhuma l-benefiċċji u l-kwalità tal-prodott:

"Aims to provide return of capital after 5 years:

Bond invests in cash and assets by institutions rated 'A' or better by Standard and Poor's or equivalent;

Quarterly income option available".

Għalkemm fl-istess brochure jissemma li jista' jkun hemm xi riskju għall-kapital, u jista' jkun hemm xi tnaqqis fl-aħħar jew jekk tiġbed l-investment qabel, però, l-enfasi qiegħda fuq il-benefiċċji li kien joffri dan il-prodott.

Taħt it-titolu (fn. 10 Paġna 5 tal-brochure, a fol 56) Benefits at a Glance hemm dan it-test:

"> Early investment bonus of 4%

> An investment with NO Stock Market Exposure

> Investing in cash and assets issued by institutions rated 'A' or better by Standard & Poor's or equivalent

> Available via banks, stockbrokers and direct investment

> Low minimum investment – Only GBP10,000 / USD20,000 / €10,000

> The bond will be listed on the Luxembourg Exchange

> The issue is regulated and authorised by the CSSF the Financial Regulator in Luxembourg."

- *Hemm ukoll dan b'tipa kbira:*

“A lower risk profile and a higher level of income allows you to receive the income you need without the worry of stock market falls.” (fn. 11 Ibid.)

Il-prodott kellu r-riskji – il-kapital ma kienx garantit, u kif kien se jmur kien pjuttost ibbażat fuq il-performance ta’ prodotti oħra simili ta’ dak iż-żmien, apparti l-mudelli matematiċi u l-assumptions li jiġu ma’ dawn il-mudelli.

Ir-riskji kif deskritti forsi kienu jagħtu l-impressjoni li ma kinux ivarjaw wisq minn uħud mill-prodotti l-oħra ta’ investiment li forsi kienu qed jiġu offruti lil investituri oħra. Il-prodott fl-ebda mument ma kien iwiegħed protezzjoni assoluta għall-kapital.

Però, ma jistax jitqies li dak iż-żmien li nbiegħ l-SIB, kien investiment b’riskju baxx. Anzi, kien investiment f’kategorija ta’ riskju medju għal riskju għoli.

Dan mhux qed jingħad with the benefit of hindsight, imma għaliex in-natura tal-prodott – li jinvesti f’bonds li jinvestu f’poloz tal-assikurazzjoni fuq il-ħajja – u l-istruttura innifisha tal-investment kienu jagħmlu l-SIB investment riskjuż li ma kienx addattat għal retail investors kif kienu l-ilmentaturi.

Dawn it-tip ta’ investimenti huma Asset-Backed Securities li huma prodotti kumplessi u ta’ riskju għoli.

Meta l-MFSA, li hija r-regolatur f’dan il-qasam, rat li kienu qed jinbiegħu prodotti li huma Asset-Backed Securities bħal dan il-prodott, interveniet billi ħarġet: Warning to prospective investors about Asset-Backed Securities (fn. 12 MFSA Consumer Media Release 13/11/2009 (ref. 05/2009) bħalma hu l-SIB, fejn qalet:

“The Malta Financial Services Authority (MFSA) has come across local media adverts, reports and product documentation about investments in ‘bonds’ or ‘fund accounts’ whose performance is linked to assets, such as life insurance policies or currencies (referred to as asset-backed investments). By their very nature, these investments are not easy to understand.

Despite the fact that they may be promoted as ‘alternative’ to traditional or conventional investments, these are investment opportunities which involve substantial risks, in particular liquidity risks, whereby the investor may be unable to sell his investment...”

“When it comes to redemption (selling) of these investments, these...restrict the investor from selling his holdings before the investment matures...”

“Consumers should be aware that the characteristics of these products make them unsuitable for unsophisticated investors. These products are generally considered

appropriate for investors who have experience and knowledge to understand how these financial instruments work and can afford to take the relevant risks.”

Barra minn hekk, il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fis-sentenza fl-ismijiet Evelyn Farrugia et vs GlobalCapital Financial Management Unit Ltd. deciza fil-11 ta' Lulju 2016, qalet hekk dwar dawn it-tip ta' prodotti:

“Hu minnu illi ma jfissirx li investment li jkun sigur, dan ma jistax ifalli xorta, iżda investment f'kumpaniji ta' life insurances ma jstghux jitqiesu bħala investimenti siguri għall-aħħar. Il-Qorti tirreferi għal dak li jgħid f'artikolu ppubblikat fl-14 ta' Frar 2014, il-Financial Conduct Authority tar-Renju Unit li jitkellem fuq traded life policy investments kif jidher li kien kostitwit dan il-fund. Jintqal hekk:

“Traded life policy investments (TLPIs), which are sometimes called 'death bonds' - are complicated products generally unsuitable for the mass retail market.

They are also known as 'death bonds' because the ultimate investment is in life assurance policies, typically of US Citizens. Investors hope to benefit by buying the right to the insurance payouts upon the death of the original policyholders.

They are sometimes also known as 'traded life settlements' or 'senior life settlements'.

TLPIs may pay a regular income or can aim to grow in value over time. Most death bonds are sold as unregulated collective investment schemes (UCIS), but some take other legal forms.

Our review of sales in the TLPI market revealed high levels of unsuitable advice. We are worried that this market could grow and cause further customer losses in the future.

As a result, we have recommended that these products should not reach ordinary retail investors in the UK. This would mean that firms should not be marketing, recommending or selling these products to the mass retail market.”

Huwa minnu li dan l-istatement ħareġ wara l-bejgħ tal-prodott de quo imma dak li qalu kemm l-MFSA u kif ukoll il-Financial Conduct Authority tar-Renju Unit juri x'tip ta' investment kien l-SIB li kien asset-backed security ibbażat fuq TLPI's.

Kif inbiegħ dan il-Prodott u jekk kienx suitable għall-Ilmentaturi:

Il-provditur tas-servizz jgħid li l-ilmentaturi kienu investituri tal-esperjenza għaliex kellhom diversi investimenti oħra li wħud minnhom kienu anke “high risk” u jelenka l-investimenti li kellhom.

Minn eżami li għamel l-Arbitru tal-investimenti ipprezentati mill-provditur tas-servizz li jgħid li kienu tal-ilmentaturi, l-Arbitru jinnota li dawn kienu kollha investimenti għal “retail clients” u huma kollha “plain vanilla”, u ma jixbħu xejn lil SIB li bħala asset-backed security, anke skont kliem l-MFSA, ma kellux jinbiegħ lil retail clients li ma setgħux jifhmu d-dinamika tiegħu.

Il-provditur tas-servizz ma jikkontestax dak li qalu l-ilmentaturi li dawn l-investimenti kienu mibjugħin lilhom mill-provditur tas-servizz de quo u li qatt ma daħħlu xejn minnhom ħlief għal xi dħul minn fuq l-investment fil-Lloyds.

Huwa sintomatiku f’dan il-każ li għalkemm Rodian Formosa, li kien hu li għamel l-investment odjern lill-ilmentaturi, u li meta xehed Michael Schembri kien għadu jaħdem mal-provditur tas-servizz, ma ngabx bħala xhud. Hadd daqsu ma seta’ jgħid kif seħħet it-tranzazzjoni. Michael Schembri ma kienx prezenti waqt din it-tranzazzjoni u ibbaża kollox fuq il-File Note. Mistoqsi in kontroezami jekk kienx kellew lil Rodian Formosa fuq il-każ, qal li ma kienx kellmu.

Però, xehed li din il-File Note kienet tinzamm għal raġunijiet regolatorji; jgħid ukoll li kienet fi standard form u dan kien permess mill-MFSA.

L-Arbitru ma jsib l-ebda diffikultà b’dokumenti fi standard form basta dawn ikunu f’lingwaġġ li jinftiehem mill-konsumaturi ta’ servizzi finanzjarji, ikunu jistgħu jinqraw faċilment u ma jkunux jikkonsistu biss fi klawnsoli ta’ eżoneru għal min jikkomponihom. Fuq kollox, m’għandhomx ikunu dokumenti żbilanċjati ġaladarba min jikkomponihom iqishom bħala kuntratti li jorbtu lill-partijiet li jiffirmawhom.

L-Arbitru għandu rizervi serji dwar din il-File Note tat-3 ta’ Settembru 2008, għal dawn ir-raġunijiet.

Qabel xejn, kif xehed l-ilmentatur mhux kontradett, din il-File Note ma tirrapprezentax eżattament dak li ġara, jekk xejn, għaliex filwaqt li l-pariri ġew mogħtija lilhom u l-prodott inbiegħ minn Rodian Formosa, din ġiet iffirmata minn ħaddiehor li fl-istess File Note jgħid li iltaqa’ mal-ilmentaturi Ta’ Xbiex u jsemmi li l-klijenti ġew infurmati dwar diversi prodotti, eċċ. Dan ma kienx minnu għaliex min iffirma din il-File Note ma kienx prezenti waqt il-laqgħa.

L-ilmentaturi xehdu li huma tkellmu biss ma’ Rodian Formosa u ma’ ħadd aktar. Din ix-xhieda tagħhom m’hijiex kontradetta u l-provditur, li kellu l-opportunità jtella’

bħala xhud lil Rodian Formosa, jew lil min iffirma din il-File Note u jgħid verament x'gara, dan m'għamlux anzi lanqas indenja ruħu jkellem lil Rodain Formosa.

Għalhekk dak li qal Michael Schembri fl-affidavit tiegħu, li l-File Note tirrappreżenta dak li ġara waqt il-laqgħa, ma jistax ikun sostnut mill-istess File Note iffirmata minn persuna differenti minn dik li kienet preżenti waqt il-laqgħa.

Dan id-dokument - magħmul b'tipi irqaq li bilkemm jistgħu jinqraw - ġie mgħoddi lill-ilmentaturi sempliċiment biex jiffirmawh tant li l-ilmentaturi xehdu bil-ġurament tagħhom li ma ingħatawx kopja tiegħu u lanqas ġie moqri lilhom. Huma fdaw lil Rodian Formosa u ffirmaw id-dokumenti għaliex kienu jafuh u tawh il-fiduċja tagħhom.

Dan is-servizz ta' investimenti finanzjarji jiddependi ħafna fuq il-fiduċja għaliex ħafna mill-investituri li jkunu qed jinvestu l-flus ta' ħajjithom iħallu f'idejn l-expertise tal-konsulent finanzjarju u jistennew li dik il-fiduċja tiġi rritornata lura lilhom billi bħal f'kull kuntratt ieħor tirrenja l-buona fede.

Din il-File Note u l-Application Form ma ġewx iffirmati fl-istess jum li iffirmawhom l-ilmentaturi fit-3 ta' Settembru 2008, iżda sittax-il jum wara fid-19 ta' Settembru 2008. Dak li qalu l-ilmentaturi, li ma ffirmaw Rodian Formosa u li sempliċiment ressqilhom id-dokumenti għall-firma, joħroġ mid-dokumenti innifishom għaliex jidher ċar li ffirmaw haddieħor.

Il-verżjoni li taw l-ilmentaturi bil-ġurament tagħhom hija aktar kredibbli u koerenti milli dak li qal il-provditur tas-servizz, li bbaża l-każ tiegħu fuq il-File Note li qajmet ferm aktar dubji dwar il-veracità tagħha milli sservi bħala prova ta' dak li verament ġara.

M'hemmx dubju li n-negozju sar bejn konsumaturi u kummerċjant u, għalhekk, għal din il-File Note u d-dokumenti l-oħra ta' natura kuntrattwali japplika l-Kapitlu 378 tal-Liġijiet ta' Malta li, fost affarijiet oħra, jipprovi li:

“47. (1) F'kuntratt li jsir mal-konsumatur, fejn l-espressjonijiet kollha jew x'uħud minnhom li jkunu offruti minn kummerċjant lil konsumatur ikunu bil-miktub, dawk l-espressjonijiet għandhom jinkitbu b'lingwa kif ordinarjament mitkellma u intelligibbli li tista' tiftiehem mill-konsumaturi li l-kuntratt ikun indirizzat lejhom.”

Ma jistax jingħad li dan sar f'dan il-każ għax il-File Note hija b'lingwaġġ li l-ilmentaturi ma setgħux jifhmu u kienet biss eżerċizzju ta' ittikkjar ta' kaxxi u, skont ma xehdu l-ilmentaturi mhux kontradetti, dan id-dokument kien mimli minn qabel u

ma nqrax lilhom. Għalhekk ma jistax jitqies li hu mera ta' dak li effettivament ġara waqt it-tranzazzjoni kif jgħid il-provditur tas-servizz.

Is-servizz li ingħataw l-ilmentaturi kien wieħed ta' parir (advisory service) (fn. 13 A Fol 64) u, għalhekk, skont ir-Regolamenti (fn. 14 Investment Services Rules for Investment Services Providers, PART-B: Standard Licence Conditions (SLC)) li kienu jorbtu lill-provditur tas-servizz kellu jsir suitability test tal-ilmentaturi. Regola 2.13 tgħid hekk:

“When providing **investment advice or portfolio management services**, (fn. 15 Bold tal-Arbitru) the Licence Holder shall obtain the necessary information, in accordance with SLCs 2.16 to 2.20 and SLC 2.22 to 2.24 regarding the client’s or potential client’s knowledge and experience in the investment field relevant to the specific type of product or service, his financial situation and his investment objectives so as to enable the Licence Holder to recommend to or, in the case of portfolio management, to effect for the client or potential client, the Investment Services and Instruments that are suitable for him.”

Imbagħad, Regola 2.16 li tistabilixxi dan is-suitability test tgħid hekk:

“The Licence Holder shall obtain from clients or potential clients, such information as is necessary for the Licence Holder to understand the essential facts about the client and to have a reasonable basis for believing, giving due consideration to the nature and extent of the service provided, that the specific transaction to be recommended, or entered into in the course of providing a portfolio management service, satisfies the following criteria:

- a. it meets the investment objectives of the client in question;
- b. it is such that the client is able financially to bear any related investment risks consistent with his investment objectives;
- c. it is such that the client has the necessary experience and knowledge in order to understand the risks involved in the transaction or in the management of his portfolio.”

*Għalhekk il-provditur tas-servizz kellu jara li l-ilmentaturi kellhom “knowledge and experience in the investment field **relevant to the specific type of product** (fn. 16 Bold tal-Arbitru) or service, his financial situation and his investment objectives so as to enable the Licence Holder to recommend.....”*

Il-provditur tas-servizz ma ġabx prova li l-ilmentaturi kellhom l-esperjenza biex speċifikament jinvestu fl-SIB. L-investimenti li kellhom u li kien bieghomlhom hu

stess kienu retail investments differenti mill-SIB u, għalhekk, ma setgħux jakkwistaw dik l-esperjenza sabiex jifhmu prodott kumpless bħall-SIB li kien asset-backed security u jinvesti flife policies Amerikani u li ma kellux jinbiegħ lil retail clients bħall-ilmentaturi.

Barra minn hekk, is-suitability test kellu jissodisfa dawn il-kriterji:

- a. it meets the investment objectives of the client in question;
- b. it is such that the client is able financially to bear any related investment risks consistent with his investment objectives;
- c. it is such that the client has the necessary experience and knowledge in order to understand the risks involved in the transaction or in the management of his portfolio.”

Dwar l-ewwel kriterju l-ilmentaturi xehdu li huma enfasizzaw ma’ Rodian Formosa li ma riedux jissugraw bi flushom u riedu prodott li jkollu l-kapital garantit. Dan huwa korroborat anke mill-KYC fejn l-istess provditur li mela l-formola niżżel li l-ilmentaturi kienu:

“relatively cautious but don’t mind a small risk” (fn. 17 A Fol 67).

Mill-analiżi tal-prodott u anke mill-istess brochure tiegħu jirriżulta li l-SIB ma kienx prodott b’riskju baxx u ma kienx jiggerantixxi l-kapital - ħaġa li l-provditur tas-servizz kellu l-obbligu li jispjega - u wkoll skont ix-xhieda tal-ilmentaturi, dan m’għamlux. Għalhekk dan il-prodott ma kienx jilħaq l-objettivi ta’ riskju kawt li kellhom l-ilmentaturi anke kif ammess mill-provditur tas-servizz fil-KYC.

It-tieni kriterju huwa li l-ilmentaturi setgħu iġorru l-piż tal-investment dejjem konsistenti mal-objettivi tagħhom tal-investment. Il-KYC turi li l-ilmentaturi ma kellhomx proprjetà u li kellhom investiti f’bank deposits Lm10,000. Għalhekk kien ġudizzju mhux meqjus dak tal-provditur tas-servizz li jinvesti s-somma qawwija ta’ €35,000 lill-ilmentaturi fi prodott wieħed meta jitqies x’kienu jipposjedu.

It-tielet kriterju jirrigwardja li: “the client has the necessary experience and knowledge in order to understand the risks involved in the transaction.”

Jekk wieħed iħares lejn il-profil tal-ilmentaturi jara li l-ilmentatur kien handy man u l-ilmentatrici mara tad-dar. Apparti dan, qatt ma kellhom investimenti bħal SIB u l-fatt li l-provditur kien għamlilhom xi investimenti qabel fi prodotti differenti u sempliċi m’għamlilhomx “experienced” u “knowledgeable” biex jifhmu r-riskju u l-komplikazzjonijiet li kien fih l-SIB ibbażat fuq kalkoli u previzjonijiet matematiċi u,

għalhekk, in-natura tal-prodott fih innifsu ma setgħetx twassal lill-ilmentaturi jifhmu r-riskji involuti f'dik it-tranzazzjoni li kienu qegħdin jagħmlu. Aktar u aktar meta l-provditur tas-servizz assigurahom li kellhom imorru tajjeb b'dan il-prodott.

Għalhekk il-provditur tas-servizz ma ssodisfax ir-rekwiżiti tar-Regoli 2.13 u 2.16 li kien marbut bihom.

Fuq kollox, ma segwiex ir-Regola (fn. 18 SLC 2.01) ewlenija li tgħid:

“When providing Investment Services to clients, a Licence Holder shall act honestly, fairly and professionally in accordance with the best interests of its clients and shall comply with the relevant provisions of the Act, the Regulations issued thereunder...”

Dawn ir-Regoli kellhom l-intenzjoni li jagħtu protezzjoni lill-investitur u skont l-Artikolu 19(3)(c) tal-Kap. 555, huma wieħed mis-sorsi normattivi li jista' jqis l-Arbitru biex jara jekk l-ilment huwiex wieħed ġust, ekwu u raġonevoli.

Mill-assjem tal-provi jirrizulta lill-Arbitru li dan il-prodott ma kienx addattat (suitable) għall-ilmentaturi u, għalhekk, ingħata parir ħazin u sar bejgħ ħazin fil-konfront tagħhom.

Barra minn hekk, ma laħaqx l-aspettattivi raġonevoli u legittimi tagħhom; (fn. 19 Kap. 555, Art 19(3)(c)) u l-provditur tas-servizz ma aġixxiex ta' missier tajjeb tal-familja kif kellu kull obbligu li jagħmel. Ma raddx lura dik il-fiduċja li tawh l-ilmentaturi meta fdaw flushom f'idejh u kien irresponsabbli meta nvesta somma daqshekk kbira fi prodott wieħed u ma ferrixx ir-riskju kif inhuwa mistenni minn provditur tas-servizz professjonali.

Barra minn hekk, meta nqalgħu il-problemi dwar il-prodott, flok għinhom, beda jiskartahom billi lanqas bdew jingħataw aċċess ikellmu lil xi ħadd responsabbli iżda setgħu ikellmu biss lir-Receptionist.

L-Appell

6. L-appellanta pprezentat ir-rikors tal-appell tagħha fit-8 ta' Ottubru, 2018, fejn talbet lil din il-Qorti sabiex:

“...tħassar u tirrevoka d-Deciżjoni tal-Arbitru Għas-Servizzi Finanzjarji tat-18 ta’ Settembru 2018 fl-ismijiet hawn fuq premessi, u prevja kull ordni oħra li dina l-Onorabbli jista’ jidrilha xieraq u opportun, tiċħad it-talbiet tal-ilmentaturi appellati, u tilqa’ l-eċċezzjonijiet tal-esponenti, bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi, kontra l-ilmentaturi appellati.”

L-appellanta tgħid li tħoss ruħha aggravata bid-deciżjoni tal-ewwel Qorti għaliex: (a) l-Arbitru applika ħażin il-liġi u/jew il-prinċipji legali dwar il-preskrizzjoni; (b) l-Arbitru ma indagax x’kien in-ness kawżali għat-telf ilmentat mill-appellati; (ċ) ir-rimedju ma kellux ikun ħlas ta’ dak li effettivament tilfu l-appellati; u (d) id-deciżjoni appellata kienet msejsa fuq apprezzament ħażin tal-fatti u tal-provi.

Ir-Risposta tal-Appell

7. L-appellati min-naħa tagħhom jilqgħu billi jgħidu li d-deciżjoni appellata hija waħda ġusta u għalhekk timmerita konferma għal dawk ir-raġunijiet li huma jispjegaw fir-risposta tagħhom.

Konsiderazzjonijiet ta’ din il-Qorti

8. Din il-Qorti ser tgħaddi sabiex tikkunsidra l-aggravji tal-appellanta flimkien mas-sottomissjonijiet tal-appellati, u dan fid-dawl tal-konsiderazzjonijiet magħmula mill-Arbitru fid-deciżjoni appellata.

L-ewwel aggravju: I-Arbitru applika ħażin il-liġi u/jew il-prinċipji legali dwar il-preskrizzjoni

9. L-appellanta tirrileva li hija kienet ressqet tliet eċċezzjonijiet fir-rigward tal-preskrizzjoni, u dan *ai termini* tal-artikolu 2153, is-subartikolu 1222(1) u l-paragrafu (f) tal-artikolu 2156 tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta. Fir-rigward tal-preskrizzjoni eċċepita *ai termini* tas-subartikolu 1222(1) tal-Kap. 16, l-appellanta tissottometti li hija ma taqbilx mal-konkluzjoni tal-Arbitru li fil-każ odjern "*mhux qed issir talba għal rexxissjoni ta' obbligazzjoni*". Tirrileva li saħansitra l-formola tal-ilment tal-appellati kienet tagħmilha ċara li huma kienu qegħdin jilmentaw mill-fatt li l-kunsens tagħhom kien ġie vizzjat b'qerq u b'ingann. Għalhekk it-terminu preskrittiv fil-każ odjern kellu jkun dak ta' sentejn. L-appellanta ssostni li l-appellati kienu jafu li kien hemm problema bl-investment sa minn meta rċevew il-*bondholder notice* datat 5 ta' Marzu, 2010, flimkien ma' ittra bl-Ingliż u bil-Malti, u marru biha għand l-*accountant* tagħhom. Għalhekk it-talba tagħhom kienet preskritta kif għaddew is-sentejn, a tenur tas-subartikolu 1222(1) tal-Kap. 16. L-appellanta mbagħad tgħaddi sabiex tagħmel is-sottomissjonijiet tagħha fir-rigward tal-preskrizzjoni eċċepita *ai termini* tal-artikolu 2153 u l-paragrafu (f) tal-artikolu 2156 tal-Kap. 16, u tgħid li hawnhekk ukoll ma kinitx taqbel mar-*ratio decidendi* tal-Arbitru. Tissottometti li skont dak li jallegaw l-appellati fil-formola tal-ilment tagħhom, l-aġir lamentat seħħ fil-ġurnata tal-bejgħ tal-investment, jiġifieri fit-3 ta' Settembru, 2008, u għalhekk kien applikabbli t-terminu ta' sentejn skont l-artikolu 2153 tal-Kap. 16. L-appellanta tittenta ssaħħaħ l-argument tagħha b'riferiment għall-konsiderazzjoni tal-Arbitru stess li l-investment ma kienx

addattat għall-appellati. Tinsisti li l-Arbitru kien żbaljat meta ddeċieda li jiskarta l-element tortwuz għaliex seta' kien hemm relazzjoni kuntrattwali bejn il-partijiet. Tkompli ssostni li hija proprju l-allegazzjoni li l-bejgħ tal-prodott ma kienx konformi mal-*Standard Licence Conditions* u mar-Regolamenti dwar l-Investimenti tal-MFSA, li għandu jiġi determinat fir-rigward tal-preskrizzjoni u wkoll fir-rigward tal-mertu. Hawnhekk l-appellanta tagħmel riferiment għas-sentenza tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili tal-5 ta' Mejju, 2017, fl-ismijiet **Carmel Ciscaldi vs. GlobalCapital Financial Management Limited** in sostenn tal-argument tagħha u tinnota li l-Arbitru naqas milli jieħu konjizzjoni tagħha u tal-prinċipji ta' dritt. Madankollu l-Arbitru kien applica t-terminu preskrittiv ta' ħames snin skont kif jipprovdi l-paragrafu (f) tal-artikolu 2156 tal-Kap. 16, meta t-talba tal-appellati kienet msejsa fuq *culpa akwiljana* u għalhekk huma applicabbli l-artikolu 1222 u l-paragrafu (f) tal-artikolu 2156 tal-Kap. 16. L-Arbitru kien żbaljat ukoll meta ddeċieda li t-terminu preskrittiv għandu jibda jiddekorri minn Jannar 2016, jiġifieri d-data tal-aħħar pagament li sar minn *Lifemark S.A. u/jew is-security trustee*, u hawnhekk ukoll ma fehemx li kienet *is-security trustee* li għamlet il-ħlas. L-appellanta tgħid li l-Arbitru lanqas kien korrett meta b'riferiment għall-eċċezzjoni abbażi tal-paragrafu (f) tal-Artikolu 2156 tal-Kap. 16, qal li hija ma kienet ressqet l-ebda prova fir-rigward għaliex tali prova kienet giet ippreżentata u spjegata fid-dettall fin-nota ta' sottomissjoni tagħha. L-appellanta tinsisti li peress li l-allegazzjonijiet ta' ksar regolatorju, ta' qerq u ingann huma marbuta max-xiri tal-investment, it-terminu preskrittiv għandu jiddekorri mid-data tal-akkwist. Għal dawn ir-raġunijiet, l-appellanta tagħlaq billi tgħid li l-proċedura hija preskritta *ai*

termini tal-artikolu 2153, is-subartikolu 1222(2) u l-paragrafu (f) tal-Artiklu 2156 tal-Kap. 16.

10. L-appellati jwieġbu billi qabelxejn josservaw li l-ewwel żewġ eċċezzjonijiet tal-appellanta huma kontradittorji. Dan għaliex l-appellanta filwaqt li qiegħda tgħid li t-talbiet tagħhom huma msejsa fuq responsabbiltà kuntrattwali, fl-istess nifs tgħid ukoll li dawn huma msejsa fuq responsabbiltà extra kuntrattwali. L-appellati min-naħa tagħhom isostnu li dan il-każ huwa dwar responsabbiltà kuntrattwali. Jispjegaw li huma kienu rċevew l-aħħar pagament f'Jannar tas-sena 2016 u huma kienu intavolaw l-ilment tagħhom f'Lulju tal-istess sena. Għalhekk l-azzjoni tagħhom ma kinitx milquta mill-preskrizzjoni kwinkennali. Jgħidu li anki jekk l-azzjoni tagħhom għandha tiġi meqjusa bħala waħda msejsa fuq responsabbiltà extra kuntrattwali, anki hawnhekk l-azzjoni tagħhom ma kinitx preskritta għaliex skont prinċipju stabbilit il-ħlasijiet li rċevew kienu jinterrompu l-preskrizzjoni. Huma jagħmlu riferiment għad-deċiżjoni tal-Arbitru Għas-Servizzi Finanzjarji, numru 357/2016 tas-26 ta' Jannar, 2016, fl-ismijiet **Carmel Bartolo u Nichola Bartolo vs. Crystal Finance Investments Ltd**, filwaqt li jissottomettu li hemmhekk ġew elenkati l-prinċipji ta' preskrizzjoni kif ben stabbiliti mill-Qrati tagħna.

11. L-Arbitru fid-deċiżjoni appellata ċaħad kull waħda mit-tliet eċċezzjonijiet ta' preskrizzjoni mressqa mill-appellanta. L-ewwel ikkunsidra l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni mressqa a tenur tas-subartikolu 1222(1) tal-Kap. 16 u kkunsidra li din il-preskrizzjoni ma kinitx tapplika fil-każ odjern għaliex it-talba ma kinitx għal rexxissjoni ta' obligazzjoni minħabba vjolenza, żball, eċċ. Għal dak li

jirrigwarda l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni *ai termini* tal-artikolu 2153 tal-Kap. 16, l-Arbitru osserva li r-relazzjoni ta' bejn il-partijiet hija waħda kuntrattwali kif turi l-*File Note* u anki l-fatt li l-provditur tas-servizz kien offra parir u biegħ ukoll prodott finanzjarju lill-appellati. Jgħid li nħolqot din ir-relazzjoni f'ambitu ta' tranżazzjoni kummerċjali bejn konsumatur u provditur ta' servizz finanzjarju, fejn il-provditur kien liċenzjat mill-MFSA sabiex jipprovi dan is-servizz. Huwa hawnhekk għamel riferiment għas-sentenza deċiża mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fl-1 ta' Ġunju, 2017, fl-ismijiet **Roland Darmanin Kissaun vs. GlobalCapital Financial Management Ltd**, wara li osserva li l-preskrizzjoni akwiljana tista' tigi invokata fejn l-obbligazzjoni tkun indipendenti minn xi forma ta' relazzjoni kuntrattwali. Dwar l-aħħar eċċezzjoni rigward il-preskrizzjoni li tistrieħ fuq il-paragrafu (f) tal-Artikolu 2156 tal-Kap. 16, l-Arbitru osserva li l-appellanta ma kienet ressqet l-ebda prova fir-rigward u għalhekk mill-ewwel ċaħad din l-eċċezzjoni. Madankollu kkunsidra wkoll l-argument tal-appellanta li t-terminu tal-preskrizzjoni kien beda jiddekorri mid-data tal-inkontru bejn il-partijiet fit-3 ta' Settembru, 2008. Qal li dan l-argument ma kienx wieħed loġiku proprju għaliex f'dik id-data ħadd ma kien jaf kif kien ser imur il-prodott finanzjarju u kien biss iż-żmien li seta' juri jekk l-investment kienx wieħed tajjeb jew le. Josserva wkoll li l-appellanta permezz tal-ittri tagħha, kienet żammet lill-appellati mdendlin billi tgħidilhom li kienet qiegħda tkompli ssegwi l-każ tagħhom u għallhekk illum kien ikun proprju att żleali, jekk mhux ukoll ta' *malafede*, li teċċepixxi l-preskrizzjoni.

12. Din il-Qorti tikkondividi l-ħsibijiet tal-Arbitru. Tibda billi tikkunsidra l-preskrizzjoni eċċepita mill-appellanta *ai termini* tas-subartikolu 1222(1) tal-Kap. 16. li jipprovdi:

“1222 (1) Meta l-liġi f’xi każ partikolari ma tistabbilixxix żmien aqsar, l-azzjoni għar-rexxissjoni minħabba vjolenza, żball, għemil doluż, stat ta’ interdizzjoni, jew nuqqas ta’ età, taqa’ bil-preskrizzjoni egħluq sentejn.”

13. Kif jidher mid-diċitatura ta’ dan is-subartikolu, il-liġi hawnhekk tikkontempla azzjoni ta’ rexxissjoni. Iżda kif sewwa jagħraf l-Arbitru, it-talba mressqa mill-appellati mhijiex għar-rexxissjoni ta’ obligazzjoni minħabba waħda miċ-ċirkostanzi kontemplata minn dan is-subartikolu tal-liġi. Dan minkejja li l-appellati qegħdin jallegaw aġir abbużiv, irregolari, illeċitu u qarrieqi da parti tal-appellanta li wassal sabiex huma jagħtu l-kunsens tagħhom għall-investment ta’ flushom.

14. Il-qofol tal-azzjoni hija proprju l-allegata inadempjenza kuntrattwali da parti tal-appellanta li timxi skont l-għażliet u skont l-istruzzjonijiet tal-appellati li issa qegħdin jitolbu, mhux ir-rexxissjoni ta’ dik ir-relazzjoni kuntrattwali ta’ bejniethom, iżda l-kumpens għat-telf mgarrab minnhom.¹

15. L-artikolu 2153 tal-Kap. 16 jaqra:

“L-azzjoni għall-ħlas tal-ħsarat mhux ikkaġunati b’reat taqa’ bi preskrizzjoni bil-egħluq ta’ sentejn.”

---

¹ Ara Q. App. Ċiv. Nru 323/14, **Roland Darmanin Kissaun u b’digriet tat-18 ta’ Diċembru 2014, il-Qorti laqgħet it-talba biex l-atti tal-kawża jiġu trasfużi f’isem Maria Dolores Darmanin Kissaun, u dan stante l-mewt ta’ Roland Darmanin Kissaun vs. Global Capital Financial Management Limited (C30053)**, 29.03.2019.

16. Izda dan l-artikolu, kif osserva tajjeb l-Arbitru, ukoll ma japplikax fil-każ odjern. Ir-relazzjoni li nholqot bejn il-partijiet tirriżulta li hija waħda kuntrattwali u dan jingħad b'riferiment kemm għall-*File Note*² datata 3 ta' Settembru, 2008, iffirmata mill-appellati u l-*financial planning manager* għan-nom tal-appellanta, fejn jingħad li "...*Client/s agreed to proceed with the investment in the Fund*", sabiex b'hekk huma għażlu li jagħmlu użu mis-servizzi tal-appellanta biex jinvestu s-somma ta' €35,000 fil-*Lifemark SA – Secure Income Bond Issue 4*. Dakinhar jingħad li nholqot relazzjoni kuntrattwali għall-għoti ta' servizzi finanzjarji, kemm għaliex l-appellati kienu avvicinaw l-appellanta sabiex din tagħtihom parir dwar l-aħjar mod li bih setgħu jinvestu flushom skont il-bżonnijiet tagħhom, u wkoll sabiex fuq dak il-parir hija tagħmel għan-nom tagħhom l-investment magħżul. Barra minn hekk, ix-xhieda tal-appellati stess mogħtija permezz tal-proċedura tal-*affidavit*³ tirrifletti r-relazzjoni ġuridika ta' bejniethom meta l-appellati jispjegaw kif (a) fis-sena 2003 huma kienu fittxew is-servizzi tal-appellanta meta marru l-ewwel darba fil-fergħa ta' Hal Qormi fejn iltaqgħu ma' ċertu Lorraine li ggidathom fuq l-aħħar mod għall-investment ta' flushom; u (b) wara li r-rappreżentanti tal-appellanta kienu ċemplulhom, huma attendew għal laqgħa oħra aktar tard fl-istess sena, fit-3 ta' Settembru, 2003, ma' ċertu Rodian Formosa fl-uffiċini tal-appellanta ġewwa Ta' Xbiex. L-appellati qalu fl-*affidavit* tagħhom li huma għamluha ċara f'din it-tieni laqgħa li huma riedu li l-kapital ikun garantit u Rodian Formosa kien issuggerielhom li jinvestu fil-prodott *Lifemark S.A. Secure Income Bond Issue 4*. L-appellati laqgħu l-proposta u ffirmaw is-*Secure Income*

---

² A fol. 35 tal-atti tal-Arbitraġġ.

³ *Affidavit* Domenica Portelli a fol. 95 u *affidavit* Paul Portelli a fol. 109 tal-atti.

Bond Application Form skont dak li jgħidu fl-istess *affidavit*. Minn dan kollu m'hemm l-ebda dubju li r-relazzjoni ġuridika bejn il-partijiet kienet waħda kuntrattwali msejsa fuq l-għoti ta' servizzi finanzjarji u għalhekk mhix applikabbli l-preskrizzjoni prevvista fl-artikolu 2153 tal-Kap. 16.⁴ Wara kolloxx, din kienet l-attività kummerċjali li l-appellanta kienet liċenzjata għaliha mill-MFSA.⁵

17. Għall-istess raġuni, din il-Qorti tqis li mhix rilevanti r-referenza tal-appellanta għas-sentenza fl-ismijiet **Carmel Ciscaldi et vs. GlobalCapital Financial Management Ltd (C30053)**.⁶ Wara li dik il-Qorti aċċettat l-argument tas-soċjetà konvenuta li *"...huma l-kawżali attriċi li jiddeterminaw il-bażi tal-azzjoni u għalhekk il-preskrizzjoni applikabbli għalihom"*, u kkunsidrat li *"... l-ewwel żewġ talbiet attriċi mhumieq riferibbli għal ksur da parti tas-soċjetà konvenuta tal-obbligi kuntrattwali per se izda għall-allegat ksur tal-liġi, senjatament l-artikolu 51A, 51B, 51C, 51D u 51E tal-Kap. 378 tal-Liġijiet ta' Malta (l-ewwel talba) u l-allegat ksur tad-dmirijiet fiduċjarji tagħha skont il-liġi u tal-Istandard Licence Conditions u Regolamenti dwar l-Investimenti tal-MFSA (it-tieni talba)"*, iddeċidiet li l-kolpa attribwita lis-soċjetà appellanta kienet waħda akwiljana li għaliha kienet applikabbli l-preskrizzjoni ta' sentejn a tenur tal-artikolu 2153 tal-Kap. 16. Fil-każ odjern, kemm il-premessi kif ukoll il-kawżali tal-ilment imressaq mill-appellati quddiem l-Arbitru ma jqegħdux l-azzjoni odjerna taħt il-kolpa aquiliana.

---

⁴ Ara P.A. Rik. Nru 353/2005LSO, **Mario Pace vs. Corinthia Palace Hotel Company Limited et**, 13.06.13.

⁵ Ara *affidavit* Michael Schembri, *Compliance Manager*, a fol. 124 tal-atti.

⁶ P.A., 05.05.2017.

18. Il-Qorti hawnhekk tgħaddi sabiex tikkunsidra t-tielet tip ta' preskrizzjoni eċċepita mill-appellanta, jiġifieri dik li jipprovdi għaliha l-paragrafu (f) tal-artikolu 2156, tal-Kap. 16:

“(f) l-azzjonijiet għall-ħlas ta’ kull kreditu ieħor li ġej minn operazzjonijiet kummerċjali jew minn ħwejjeġ oħra, meta l-kreditu ma jkunx jaqa’, skont din il-liġi jew liġijiet oħra, taħt preskrizzjoni aqsar, jew ma jkunx jirriżulta minn att pubbliku.”

19. L-Arbitru mill-ewwel iddeċieda li kellu jiċċhad l-eċċezzjoni msejsa fuq din il-preskrizzjoni kif jiddisponi dan il-paragrafu tal-liġi. Huwa qal li l-appellanta ma ressqet l-ebda prova fir-rigward ta' din il-preskrizzjoni eċċepita minnha u għalhekk m'għaddiex sabiex jikkunsidraha, għajr li għal kull *buon fini* ddikjara li d-data tat-3 ta' Settembru, 2003, ma kintx id-data minn meta beda jiddekorri t-terminu. Il-Qorti tirrileva fl-ewwel lok li mhuwiex ċar, minn dak li qiegħda tissottometti l-appellanta, kif din il-preskrizzjoni tapplika għall-każ odjern fid-dawl tal-provi mressqa minnha. Tgħid li l-*File Note* hija prova tar-relazzjoni kuntrattwali li nħolqot bejn il-partijiet, iżda xorta waħda din il-Qorti ma tarax kif din il-*File Note* tista' tinkwadra ruħha fiċ-ċirkostanzi kontemplati fil-paragrafu tal-liġi fuq ċitat. Dan minbarra l-fatt li l-istess appellanta qiegħda teċċepixxi preskrizzjonijiet li huma applikabbli għal relazzjonijiet ġuridiċi, jiġifieri dik ta' kolpa akwiljana u dik kuntrattwali, li ma jistgħux jirriżultaw mill-istess ċirkostanza.⁷

20. Għaldaqstant din il-Qorti ma ssibx l-ewwel aggravju tal-appellanta ġustifikat u qiegħda tiċċdu.

---

⁷ Ara P.A., **Mario Pace vs. Corinthia Palace Hotel Company Limited (C257)** et, 13.06.13.

It-tieni aggravju: l-Arbitru ma indagax x'kien in-ness kawżali għat-telf ilmentat mill-appellati

21. L-appellanta tispjega t-tieni aggravju tagħha billi tirrileva li l-Arbitru naqas milli jikkunsidra jekk l-ksur regolatorju effettivament kienx il-kawża prossima tat-telf ilmentat mill-appellati. Tissottometti li ma kienet tirriżulta l-ebda prova dwar xi azzjoni jew ommissjoni da parti tagħha li waslet għal dak it-telf. Ma kienx kontestat li l-funzjoni tagħha fit-tranzazzjoni kienet ta' intermedjarju, iżda l-appellanta tgħid li t-telf li garrbu l-appellati seħħ għar-raġunijiet li ma kellhiex kontroll fuqhom u dawn kif spjegati fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha quddiem l-Arbitru, u wkoll fir-relazzjoni tal-espert Dr Michael Desmond Fitzgerald. L-appellanta tgħid li l-Arbitru naqas milli jieħu inkonsiderazzjoni r-raġuni għaliex l-investment ikkolassa u hawnhekk l-appellanta tagħmel riferiment għall-approprijazzjoni li kienet saret mill-fondatur tas-soċjetà estera Keydata ta' flus kbar għalih bħala *fees*, u tistieden lil din il-Qorti sabiex tirreferi għar-relazzjoni fuq imsemmija.

22. Min-naħa tagħhom l-appellati jikkontestaw dan l-aggravju billi jgħidu li għall-kuntrarju l-Arbitru daħal sew fil-mertu b'mod għaqli kif jixhdu paġni 8 sa 17 tad-deċiżjoni appellata. L-Arbitru kkonstata ksur tal-obbligi tal-appellanta permezz ta' *misselling* ta' prodott li ma kienx tajjeb għall-appellati. L-appellati jisħqu wkoll fuq il-fatt li l-Arbitru kellu d-dover skont il-paragrafu (b) tas-subartikolu 19(3) tal-Kap. 555 li jiddeċiedi l-ilmenti b'mod ġust, ekwu u raġjonevoli fiċ-ċirkostanzi, u dan fil-fatt hekk għamel.

23. Din il-Qorti tagħraf li l-Arbitru sejjes id-deċiżjoni finali tiegħu fuq il-kriterji stabbiliti sabiex jiġi sodisfatt is-*suitability test* kif imfisser fir-Regola 2.16 tal-*Investment Services Rules for Investment Services Providers, PART B: Standard Licence Conditions (SLC)*⁸ [minn issa 'l quddiem "ir-Regoli"]. L-Arbitru kkonstata li l-ewwel kriterju ma kienx sodisfatt għaliex il-prodott ma kienx jilħaq l-obiettiv ta' riskju kawt tal-appellati kif enfasizzat ma' Rodian Formosa, u dan b'riferiment għal dak li nkiteb fil-KYC⁹ dwar il-kawtela li xtaqu jzommu l-appellati; għall-analiżi tal-prodott; u għall-*brochure* minn fejn kien jirrizulta li l-SIB ma kienx prodott b'riskju baxx u ma kienx jiggarrantixxi l-kapital. It-tieni kriterju wkoll, irrileva l-Arbitru, ma kienx sodisfatt għaliex il-KYC kien juri li l-appellati ma kellhomx proprjetà u kulma kellhom Lm10,000 investiti f'depożitu bankarji, meta l-parir tal-appellanta kien sabiex huma jinvestu s-somma qawwija ta' €35,000 f'prodott wieħed. L-Arbitru kkonkluda wkoll li l-aħħar kriterju ma kienx sodisfatt meta wieħed iqis il-profil tal-appellati, u anki li huma qatt ma kienu investew f'SIB iżda f'prodotti differenti u sempliċi. B'hekk l-Arbitru kkonkluda li l-appellanta ma kienx ottemporat ruħha mar-Regoli 2.13 u 2.16, iżda wkoll mar-Regola ewlenija 2.01, u l-appellati kienu ngħataw parir dwar prodott mhux addattat għalihom sabiex b'hekk ikkonkluda li l-appellati ngħataw parir ħażin u anki sar bejgħ ħażin fil-konfront tagħhom. Min-naħa tagħha l-appellanta ma kienx imxiet ta' missier tajjeb tal-familja meta investiet somma daqstant kbira f'isem l-appellati f'prodott wieħed biss.

24. Din il-Qorti taqbel mal-osservazzjonijiet kollha li saru mill-Arbitru, li kif ingħad, huma magħmulin fid-dawl ta' dak li jipprovdu r-Regoli.

---

⁸ Ġew fis-sehh 01.11.07.

⁹ A fol. 62 sa 78 tal-atti.

25. Għal dak li jirrigwarda l-ewwel rekwizit, jiġifieri li t-transazzjoni rakkomandata lill-klijent jew magħżula mill-klijent trid tolqot l-objettiv tiegħu, din il-Qorti tikkunsidra dak li qalu l-appellati lir-rappreżentant tal-appellanta fil-laqgħa li saret fl-uffiċini tagħha ġewwa Ta' Xbiex¹⁰:

*“Aħna konna ċari ħafna ma’ Rodian Formosa fejn għidnilu li dejjem xtaqna li l-kapital tagħna jkun protett u li konna interessati f’investiment fit-tul li jrendi dħul kull tant żmien. Il-kliem ... kien ċar daqs il-kristall: aħna ridna li l-kapital tagħna ikun garantit. Aħna ridna dan għaliex fl-ewwel lok konna diġà tlifna mill-kapital li nvestejna u fit-tieni lok ridna nħarsu ’l quddiem għall-pensjoni peress li ... m’għadniex żgħar...”.*¹¹

Tajjeb ukoll li jsir riferiment għax-xhieda *in kontroezami*¹² ta’ Michael Schembri li qal:

“Jien nikkonferma li, fl-opinjoni tiegħi, il-kapital kien garantit. Ngħid li garantit kien fis-sens up till maturity. Jien ma kontx preżenti u ma nafx jekk lill-klijenti qalulhomx li b’kapital garantit tfisser li jrid jibqa’ hemm sad-data tal-maturità.”

Ma jidhirx kemm mix-xhieda tal-appellati, u kemm mill-provi mressqa mill-appellanta, li dan kien ġie spjegat sew lill-appellati b’mod li huma fiehmu x’kien ir-riskju tagħhom, mhux biss jekk huma kienu jiddeċiedu jieħdu flushom qabel id-data ta’ maturità, iżda anki x’kien ir-riskju tagħhom f’każ ta’ falliment. Il-Qorti tirrileva li dan għandu saħansitra jitqies fid-dawl tal-fatt li kienet proprju l-appellanta permezz tar-rappreżentanti tagħha li kienet sejħitilhom għal-laqgħa fit-8 ta’ Settembru, 2008. Skont l-appellati¹³, ir-rappreżentanti tal-

¹⁰ Affidavit Rodian Formosa a fol. 95 u 110 tal-atti.

¹¹ Ara wkoll xhieda in kontroezami ta’ Domenica Portelli a fol. 309 u 310 tal-atti.

¹² A fol. 312 tal-atti.

¹³ Ara affidavit tagħhom a fol. 95 u 109 tal-atti.

appellanta kienu ċemplulhom fejn qalulhom li l-investimenti l-oħra tagħhom kienu sejrin ħażin u tawhom il-parir li dawn kellhom jinqelbu għal investimenti aħjar sabiex jiġi salvagwardjat aktar mill-kapital. Il-mod li bih l-appellati xtaqu jinvestu flushom kien diġà gie indikat fil-*File Note* relattiva għall-ewwel laqgħa tas-17 ta' April, 2003¹⁴, fejn ir-rappreżentanti tal-appellanta kienet indikat li *“The clients are considered to be low to medium risk level and they prefer to have part of their portfolio, which generated income.”*

26. In-nuqqas ta' esperjenza tal-appellati fl-investment ta' flushom f'prodotti finanzjarji, huwa fattur ieħor li skont ir-Regoli għandu jittieħed inkonsiderazzjoni għall-finijiet tas-*suitability test*. Kif sewwa josserva l-Arbitru, il-fatt li dakinhar tal-laqgħa tas-17 ta' April, 2003, l-appellati għaddew sabiex jagħmlu l-investment kif indikat f'dik il-*File Note*, dan ma jfissirx li b'daqshekk huma setgħu jifhmu r-riskju li kien marbut mal-prodott *Lifemark* li kien prodott aktar kumpless, kif tixhed l-informazzjoni dwar l-istess prodott esebita a *fol. 54 et seq.* Lanqas ma jfisser li l-appellati kienu jafu bir-riskju li kienu qegħdin jieħdu meta investew flushom f'somma relattivament daqstant kbira f'prodott wieħed, nuqqas ieħor li jisħaq fuqu l-Arbitru meta saħansitra jgħid li l-appellanta b'hekk lanqas ma raddet lura l-fiduċja li kienu tawha l-appellati meta fdawha bi flushom. Hawnhekk ukoll għandu jingħad li l-appellanta naqset milli tressaq prova sabiex tikkontradixxi dak li qegħdin isostnu l-appellati dwar in-nuqqas ta' esperjenza tagħhom rigward prodotti kumplessi.

---

¹⁴ A *fol. 127* tal-atti.

27. Fl-aħħar nett, it-tielet rekwiżit tas-*suitability test* jitlob li l-klijenti jkunu f'qagħda finanzjarja li jgħorru r-riskju tal-investment tagħhom magħmul skont l-objettivi tagħhom ta' investment. Hawnhekk ukoll l-Arbitru għamel osservazzjonijiet siewja. Kif tosserva ukoll din il-Qorti, l-appellati ma kellhom l-ebda investment ieħor għajr Lm10,000 f'depożiti bankarji u d-dar residenzjali tagħhom kienet l-unika proprjetà immobiljari tagħhom. Għalhekk din il-Qorti hija tal-fehma li l-parir mogħti mill-appellanta sabiex l-appellati jinvestu s-somma ta' €35,000 rappreżentanti l-bqija ta' għidhom f'prodott wieħed ta' natura pjuttost riskjuża, ma kienx parir xieraq fil-kuntest tal-qagħda finanzjarja tal-appellati.

28. Għal dawn ir-raġunijiet din il-Qorti ssib li t-telf li garrbu l-appellati kienet taħti għalih l-appellanta stess li fuq il-parir tagħha sar l-investment hażin, u għalhekk t-tieni aggravju tagħha mhuwiex ġustifikat u qed jigi miċħud.

It-tielet aggravju: ir-rimedju ma kellux ikun ħlas ta' dak li effettivamente l-appellati tilfu

29. L-appellanta tilmenta li jekk jirriżulta xi ksur regolatorju, ir-rimedju ma kellux ikun ħlas favur l-appellati ta' dak li huma tilfu, għaliex tali ksur ma setax jitqies bħala l-kawża prossima tat-telf. Hija tistrieħ fuq dak li jipprovdi s-subinċiż 26(3)(ċ)(iv) tal-Kap. 555 u li fuqu tissottometti straħ ukoll l-Arbitru meta wasal għad-deċiżjoni tiegħu. Hawnhekk l-appellanta għal darb'ohra tkompli tishaq li ma kienx il-parir tagħha il-kaġun tat-telf li garrbu l-appellati u

għalhekk l-Arbitru kien marbut li jagħti r-rimedju kontemplat fil-paragrafu (ċ) tas-subartikolu 26(3) tal-istess liġi.

30. L-appellati jilqgħu għal dan l-aggravju billi jsostnu li għaladarba huwa ċar u inekwivoku li t-telf li garrbu l-appellati kien seħħ biss minħabba l-aġir tal-appellanta, hija kellha tirispondi għal dak it-telf u għalhekk l-Arbitru kien korrett meta *ai termini* tas-subinċiż 26(3)(ċ)(iv) tal-Kap. 555 ordna l-ħlas tad-differenza bejn l-ammont tal-investment oriġinali u s-somma li tħallset lill-appellati.

31. Din il-Qorti tikkunsidra li għaladarba rrizulta li t-telf li garrbu l-appellati kien ir-riżultat ta' parir u bejgħ ħażin da parti tal-appellanta, fiċ-ċirkostanzi tal-każ ir-rimedju tagħhom ma jistax ikun għajr dak mogħti mill-Arbitru. Dan huwa saħansitra kkontemplat mil-liġi kif tindika l-appellanta stess. Fid-dawl tas-sottomissjonijiet tal-istess appellanta u l-provi mressqa minnha, din il-Qorti ma tarax raġuni għaliex ir-rimedju għandu jkun mod ieħor.

32. Għaldaqstant issib li dan l-aggravju mhux ġustifikat u tiċħdu.

Ir-raba' aggravju: il-konkluzjoni tal-Arbitru hija bbażata fuq apprezzament ħażin tal-fatti u tal-provi

34. Dan l-aggravju jittratta l-ilment tal-appellanta fir-rigward tal-allegat apprezzament ħażin tal-fatti u tal-provi da parti tal-Arbitru u tissottometti li hemm raġunijiet gravi biżżejjed biex din il-Qorti tirrevedi l-mertu. L-aggravju

huwa msejjes fuq l-allegazzjoni li mhijiex korretta l-analizi tal-investment min-naħa tal-Arbitru u wkoll ir-raġuni għaliex dan falla. L-appellanta tagħmel riferiment għad-dokumenti pprezentati minnha quddiem l-Arbitru, iżda wkoll għar-relazzjoni ta' Dr Michael Desmond Fitzgerald. L-appellanta tissottometti li min-naħa l-oħra l-appellati kienu ben konxji tal-fatt li huma setgħu jitilfu flushom mill-investment. Hija tagħmel riferiment għal żewġ sentenzi tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili sabiex tqajjem ukoll l-argument li anki l-appellati kellhom ir-responsabbiltajiet tagħhom. Tagħlaq billi tgħid li jidher li l-Arbitru ma kienx fehem sew in-natura tal-prodott *SIB* u għalhekk kienet qiegħda tipprezenta rapport dwar dan il-prodott u rapport ieħor imħejji minn Dr M. Desmond Fitzgerald.

35. L-appellati jikkontestaw bil-qawwa kollha dan l-aggravju għaliex skont huma dan mhux għajr stedina lil din il-Qorti sabiex tagħmel apprezzament mill-ġdid tal-provi f'tentattiv li l-appellanta tieħu sentenza favur tagħha. L-appellati jissottomettu li l-partijiet diġà kellhom l-opportunità li jressqu l-provi u s-sottomissjonijiet tagħhom quddiem l-Arbitru, li min-naħa tiegħu wettaq sew l-inkarigu tiegħu f'kull dettall. L-appellati jgħidu li huma bosta d-deċiżjonijiet li jżommu ferm il-prinċipju tal-insindikabbiltà ta' din il-Qorti fejn din tolqot l-apprezzament mill-ġdid tal-provi u jagħmlu riferiment għal diversi sentenzi in sostenn ta' dan. Madankollu l-argumenti miġjuba mill-appellanta ma setgħux iwasslu għal bidla fid-deċiżjoni tal-Arbitru u hawnhekk l-appellati jirrilevaw kif l-appellanta naqset f'diversi aspetti fir-relazzjoni li kellha magħhom.

36. Aktar 'il fuq f'din is-sentenza fejn ittrattat it-tieni aggravju tal-appellanta, din il-Qorti kellha l-opportunità li tagħmel riferiment għall-osservazzjonijiet tal-Arbitru dwar il-mertu.

37. Għalhekk ukoll din il-Qorti digà kellha l-opportunità li teżamina l-mertu, inkluż il-fatt tan-nuqqas ta' esperjenza tal-appellati fl-investment finanzjarju, u għalhekk ma tarax il-ħtieġa li dan isir mill-ġdid. Dwar l-ilment tal-appellanta li l-Arbitru ma kkunsidrax dak li ssottomettiet permezz tar-risposta tagħha u tannota ta' sottomissjonijiet fir-rigward tal-prodott, din il-Qorti tqis li l-Arbitru daħal sew fin-natura ta' dan il-prodott tant hu hekk li ma jhalliex dubju dwar in-natura tiegħu. Wara li għamel riferiment għal dak li qal ix-xhud prodott mill-appellanta li fiż-żmien li sar l-investment il-prodott ma kienx meqjus li jinvolvi riskju għoli, l-Arbitru għadda sabiex jinvestiga proprju dan il-punt. L-Arbitru ta spjegazzjoni fil-qosor dwar il-karatteristiċi ta' dan il-prodott li ddeskriva bħala wieħed li jagħmel parti minn dawk l-investimenti "... asset-backed securities *li huma prodotti kumplessi u ta' riskju għoli*", u rrileva li bosta analisti ma kienux taw każ ir-riskju li wieħed kien qed jieħu fix-xiri ta' dan il-prodott. L-Arbitru eżamina l-*brochure* tal-prodott inkwistjoni u osserva li kien hemm enfażi fuq il-benefiċċji tiegħu. Iżda r-riskju, kemm għaliex il-kapital ma kienx garantit, u anki għaliex kif kien ser imur kien ibbażat fuq *performance* ta' prodotti oħra simili, kien wieħed medju għal għoli. Saħansitra l-MFSA kienet ħarġet ordni għal kawtela dwar prodotti bħalu. Għal darb'oħra din il-Qorti tgħid li s-sottomissjonijiet tal-appellanta mhumiex ippruvati, anki minħabba nuqqas ta' provi da parti tagħha meta hija kellha kull opportunità li turi li t-telf imġarrab mill-appellati mhuwiex ħtija tagħha. It-tentattiv tal-appellanta sabiex issa f'dan

L-istadju tal-appell tressaq provi ulterjuri u b'hekk tqajjem eċċezzjonijiet godda, ġie miċhud minn din il-Qorti diversament preseduta permezz tad-digriet tagħha tal-5 ta' April, 2019, fejn ġie ordnat l-isfilz tad-dokumenti kollha mehmuża mar-rikors tal-appell tagħha u għalhekk m'hemm xejn x'jingħad fir-rigward ta' dawk id-dokumenti.

38. Għaldaqstant din il-Qorti ssib li dan l-aħħar aggravju tal-appellanta mhux iġustifikat u tiċħdu.

Decide

Għar-raġunijiet premessi l-Qorti tiddeċiedi dwar l-appell tal-appellanta billi tiċħdu, filwaqt li tikkonferma d-deċiżjoni appellata fl-intier tagħha.

L-ispejjeż marbuta mal-proċeduri quddiem it-Tribunal għandhom jibqgħu kif deċiżi fid-deċiżjoni appellata, u dawk ta' din l-istanza għandhom jitħallsu mill-appellanta.

Moqrija.

**Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef**

**Rosemarie Calleja
Deputat Registratur**